

Aan de staatssecretaris van Economische Zaken,
De heer ir. M.H.P. van Dam
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Utrecht, 22-05-2017
Betreft: Reactie natuur- en milieuorganisaties internetconsultatie
voorstel Interimwet veedichte gebieden
Onze referentie: MRO/acl/170522.016
Contactpersonen: Ben Hermans en Marga Robesin

HAMBURGERSTRAAT 28A
3512 NS UTRECHT
POSTBUS 1578
3500 BN UTRECHT
NEDERLAND
T +31 (0)30 2331328
INFO@NATUURENMILIEU.NL
WWW.NATUURENMILIEU.NL

Geachte heer Van Dam,

Dank voor de gelegenheid om te reageren op uw voorstel voor een Interimwet veedichte gebieden. De intensieve veehouderij heeft door emissies naar het milieu ingrijpende effecten op de natuur en de volksgezondheid. In bepaalde gebieden is de situatie door cumulatie van deze effecten zeer nijpend. Wij hebben daarom eerder bepleit dat er een wet moet komen die ingrijpt in dieraantallen. Wij juichen het toe dat u met een voorstel in vervolg op een eerder voorstel voor de Wet aantallen dieren komt. De urgentie is onverminderd groot.

De volgende punten in dit voorstel voor een Interimwet veedichte gebieden vinden wij positief:

- De Interimwet veedichte gebieden wordt een zelfstandige wet. Dat doet recht aan het overstijgende belang van volksgezondheid (bijv. effecten longfunctie, zie VGO-onderzoekⁱ). De bevoegdheden die deze wet biedt aan provincies zijn een *noodzakelijke aanvulling* op het bestaand instrumentarium, zoals u helder uiteenzet in de Memorie van Toelichting (p. 9 en 10).
- De Interimwet *anticipeert* op de Omgevingswet, die uitgaat van een samenhangende benadering met een brede afweging van belangen van ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water.ⁱⁱ
- De Interimwet maakt *directe sturing* door de provincie mogelijk. Dat is belangrijk in urgente situaties.
- De Interimwet besteedt aandacht aan *nadeelcompensatie* (in art 10). Daarbij hoort wel de aantekening dat dit niet mag worden toegekend in situaties waarin de ondernemer vergunningvoorschriften of andere normen overschrijdt.

Aanpak cumulatieve effecten geen keuze, maar een plicht

Dit voorstel biedt provincies terecht de mogelijkheid om voor een gebied een *programma leefomgeving veehouderij* (plv) vast te stellen met het oog op het bereiken van (kortweg) een goede en gezonde omgevingskwaliteit. Met het oog daarop kan de provincie in het programma doelstellingen opnemen met betrekking tot het maximum aantal landbouwhuisdieren in het gebied, per veehouderijlocatie in het gebied en het maximum aantal veehouderijlocaties in het gebied. Algemene regels in de verordening kunnen die aanpak handen en voeten geven.

Wij zijn het eens met deze systematiek. Ook begrijpen we dat de aanpak op gebiedsniveau maatwerk vereist (p. 11 MvT). Toch zijn wij van mening dat de aanpak van de problemen in veedichte gebieden niet vrijblijvend mag zijn. De Rijksoverheid moet tenminste de mogelijkheid hebben om één (of meer) provincie(s) te verplichten voor een bepaald gebied tot het nemen van maatregelen over te gaan.

- Wij verzoeken u aan artikel 2 een lid toe te voegen dat de Rijksoverheid de mogelijkheid biedt Provinciale Staten een aanwijzing te geven een plv voor een bepaald gebied vast te stellen.

Verder zijn we van mening dat niet lichtvaardig ontheffing mag kunnen worden verleend (op grond van art. 3, lid 3 onder a). De criteria voor de gevallen waarin ontheffing kan worden verleend moeten duidelijk, transparant en toetsbaar zijn. Ontheffingen mogen alleen in uitzonderingsgevallen worden verleend en deze uitzonderingen mogen niet de regel worden.

- Wij verzoeken u in artikel 3, lid 3 onder a voor het woord 'ontheffing' in te voegen 'in uitzonderingssituaties'.

Provinciegrens overschrijdende veedichte gebieden gezamenlijk aanpakken

De toepassing van de Interimwet voor provinciegrens overschrijdende veedichte gebieden is nog te onduidelijk (p. 11 MvT) en te veel afhankelijk van de bereidheid tot afstemming en samenwerking van de betrokken provincies. Dit kan in de praktijk tot een voor bedrijven en burgers onbegrijpelijk verschil in aanpak leiden.

- Wij verzoeken u in artikel 2 te bepalen dat het opstellen van een plv voor een gebied dat de provinciegrens in belangrijke mate overschrijdt wordt opgesteld in nauwe samenwerking met de betrokken andere provincie(s).

Verdeling van gebruiksruimte: geen opvulling

De Interimwet maakt het mogelijk maatregelen te nemen die een grens stellen aan de omvang van de veehouderij in het gebied en deze gebruiksruimte te verdelen zonder de omvang van elke afzonderlijke veehouderij in het gebied te bevrozen. De gebruiksruimte is echter niet gedefinieerd. Dit moet door de provincie worden uitgewerkt bij de vaststelling van het plv. Daarbij kan de provincie uitgaan van de feitelijke situatie of van de vergunde situatie. In de praktijk is er echter vaak sprake van zogenaamde 'latente ruimte' (MvT p. 20). Om te voorkomen dat de gebruiksruimte in een gebied te ruim wordt vastgesteld dient de provincie uit te gaan van de vergunde situatie. Ook moet worden voorkomen dat geen (verdergaande) verbetering van de omgevingskwaliteit in een veedicht gebied wordt bereikt doordat de gebruiksruimte door saldering steeds tot de rand wordt opgevuld.

- Wij verzoeken u te bepalen dat de provincie bij de vaststelling van de gebruiksruimte uitgaat van de vergunde situatie.

Uitblijven normen is teleurstellend

Teleurstellend is dat er geen duidelijkheid wordt gegeven over landelijke normen. Er komen slechts adviezen vanuit ministeries, met name de Handreiking Veehouderij en Gezondheid van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (zomer 2017) en vanuit de Gezondheidsraad (naar verwachting eind 2017).ⁱⁱⁱ De noodzaak om landelijke normen te stellen blijft ook bij invoering van deze Interimwet bestaan. We gaan er van dat deze zo spoedig mogelijk na het uitbrengen van het advies van de Gezondheidsraad zullen worden vastgesteld.

Daarnaast is de rijksoverheid mede verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen op regionaal niveau. De vaststelling van een programma op rijksniveau geeft invulling aan die verantwoordelijkheid.

- We verzoeken u in de wet een bepaling op te nemen die de Minister verplicht binnen 2 jaar een programma op stellen waarin doelstellingen worden opgenomen gericht op het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit in veedichte gebieden.

Uitvoering vergt financiële middelen

De Interimwet biedt de mogelijkheid maatregelen te treffen om zo de omvang van de veehouderij te begrenzen. De uitvoering van de maatregelen zal onvermijdelijk inzet en middelen vergen. In de Interimwet wordt niet vastgelegd dat provincies de benodigde financiële middelen voor de uitvoering van de maatregelen beschikbaar stellen.

- We verzoeken u in de Interimwet of in de Memorie van Toelichting bij de wet expliciet op te nemen dat provincies bij het vaststellen van een plv tevens aangeven hoe de te nemen maatregelen zullen worden gefinancierd.

Wij hopen dat u gehoor zult geven aan onze verzoeken.

Hoogachtend,
Natuur & Milieu, mede namens LandschappenNL, de provinciale natuur- en milieufederaties en
Natuurmonumenten

Geertje van Hooijdonk
directeur a.i.

ⁱ Uit MvT, pag 2: “De onderzoekers van het VGO-onderzoek vinden een verminderde longfunctie bij mensen die veel veehouderijen in hun directe omgeving hebben. Dit is vooral te zien bij mensen die binnen 1 km afstand wonen van vijftien of meer bedrijven. Het is het meest waarschijnlijk dat deze verandering veroorzaakt wordt door de blootstelling aan stoffen afkomstig uit de veehouderij.”

ⁱⁱ “Daarmee kan een besluit om maatregelen te nemen voor een veerrijk gebied worden onderbouwd, ook als geen sprake is van specifieke emissieregels.” MvT, pag 6

ⁱⁱⁱ Uit MvT pag 18: “In dit kader heeft de Staatssecretaris van Economische Zaken, mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris van Infrastructuur en milieu, de Gezondheidsraad gevraagd om advies uit te brengen over de vraag in hoeverre de inzichten die zijn neergelegd in het VGO-rapport en andere relevante rapporten kunnen worden beschouwd als wetenschappelijk algemeen aanvaard of als aanwijzingen daarvoor. Dit is van belang voor de onderbouwing van de beoogde maatregelen. De Gezondheidsraad zal dit advies naar verwachting eind 2017 kunnen opleveren.”